

MATÈRIES: DESTRESES LINGÜÍSTIQUES, HABILITATS DIGITALS, VALORS SOCIALS, EDUCACIÓ ARTÍSTICA.

EDAT: 1r ESO (12-13 anys)

OBJECTIUS DE LES FITXES DE TREBALL

Les activitats que es proposen estan plantejades en dos blocs: el primer, de treball individual; i el segon, en grups reduïts. Durant la primera part es convida l'alumnat a reflexionar sobre l'ús que fa de les pantalles i les xarxes socials a través de diferents propostes en les quals aniran descobrint conceptes i dades interessants relacionades amb este tema.

En la segona part se'ls convida a crear un decàleg de recomanacions per a fer un bon ús de les xarxes socials. A més, este decàleg anirà acompanyat de vídeos il·lustratius de les propostes que facen.

Treball individual

Jo controle en Internet

Un superplà de cap de setmana

1

Jo controle en Internet

En esta primera activitat es busca arreplegar els coneixements previs de l'alumnat sobre alguns conceptes relacionats amb les xarxes socials i Internet. De la mateixa manera, a través de la informació complementària a cada pregunta els proporcionarem coneixements que els ajudaran a prendre decisions autònomes i responsables sobre l'ús que fan de les pantalles.

Saps la diferència entre una xarxa wi-fi pública i una de privada? Quina és més segura?

Les xarxes wi-fi públiques són aquelles que no estan protegides per una contrasenya i ens permeten connectar-nos a Internet d'una forma còmoda i ràpida. Estes xarxes no xifren la informació que es transmet a través d'elles, per la qual cosa no són segures. També són aquelles que fins i tot tenint contrasenya d'accés, s'hi connecten molts usuaris. Comunament les identifiquem com xarxes wi-fi gratuïtes.

Desconfia de les xarxes wi-fi gratis o sense clau. No són segures, una altra persona pot veure el que fas, les contrasenyes que utilitzes o fins i tot poden entrar en els teus dispositius i robar-te la informació personal.

Estes són les recomanacions que fa l'**Oficina de Seguretat de l'Internauta** per a navegar per una wi-fi pública de forma segura.

<https://www.osi.es/es/actualidad/blog/2014/07/11/wifi-gratis-si-pero-con-seguridad>

(Font: INCIBE)

La paraula *cookie* significa 'galleta' en anglés, però saps què significa en el món de la informàtica? Per a què servixen?

Les *cookies* són arxius que algunes pàgines web instal·len en el nostre navegador quan accedim a estes pàgines. Mitjançant estos arxius, el lloc web o servici pot consultar i monitorar l'activitat de l'usuari en eixa pàgina.

Algunes *cookies* servixen perquè el lloc web funcione millor i més ràpid. Unes altres, en canvi, guarden la nostra informació personal, arrepleguen informació sobre els nostres gustos o interessos per a mostrar-nos publicitat. Vos ha passat alguna vegada que heu

fet una cerca en internet i uns dies més tard vos apareixen anuncis sobre el que havíeu buscat? Doncs això ho poden fer gràcies a les *cookies*.

Més informació de l'**Oficina de Seguretat de l'Internauta**:
<https://www.osi.es/es/actualidad/blog/2015/09/11/te-explicamos-la-relacion-entre-las-cookies-y-tu-privacidad-mientras-navegas> (Font: INCIBE)

Tots els usuaris de dispositius digitals i més encara d'Internet utilitzem contrasenyes per a protegir les nostres dades personals. Però, com ha de ser una contrasenya perquè siga segura?

Les contrasenyes impedeixen que altres persones puguen accedir a la nostra informació, enviant la nostra privacitat i podent crear altres problemes com de suplantació d'identitat, cibernetament, robatori, etc. Perquè una contrasenya siga segura ha de contindre majúscules i minúscules, números i símbols especials. També és important que siguem capaços de recordar-la i que la canviem de tant en tant.

https://www.youtube.com/watch?v=iV9CmN-g_go

Què és la "geolocalització"? Per a què servix?

La geolocalització és una opció que podem activar en els dispositius mòbils i que permet situar-los en un lloc geogràfic. És a dir, si esta opció està activada diem exactament on ens trobem en este moment o bé quan fem la foto o pengem informació. També servix per a donar-nos indicacions amb el GPS, dir-nos on es troben les tendes més properes o personalitzar la publicitat en funció d'on ens trobem.

2

Un superplà de cap de setmana

En el vídeo següent es planteja una situació que ens podria passar a qualsevol. Ens parla de tots els termes que hem treballat en l'activitat anterior i també ens planteja algunes recomanacions per a utilitzar les xarxes socials de forma segura. Visualitzeu el vídeo de l'**Agència Espanyola de Protecció de Dades** i comenteu-lo en grup.

http://video.agpd.es/TuDecidesEnInternet/TuControlas/VIDEO_02_PLANAZO_DE_FIN_DE_SEMANA_V3.mp4 (Font: Agencia Española de Protección de Datos)

Algunes preguntes per a orientar la posada en comú:

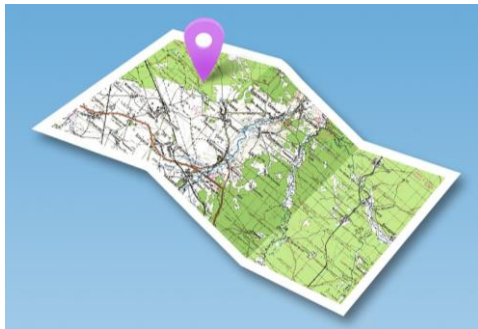
En quins moments o situacions vos han demanat alguna dada personal?

Abans de facilitar les teues dades personals, has d'analitzar qui te les demana, per a què les utilitzarà i si és necessari que dispose d'eixa informació. Si en una web o un

usuari (el conegues o no) et demana dades personals, parla amb els pares o professors i assegura't que el que et demana s'utilitzarà de forma apropiada.

A més, en molts casos donem dades personals sense que ningú ens ho demane i sense ser-ne molt conscients. Per exemple, si diem que ens n'anem de vacances o pengem una foto en les xarxes socials dient on ens trobem o quants dies estarem fora, el que fem és donar informació a tots aquells que puguen veure-ho.

La geolocalització afecta la meua privacitat?

En el següent vídeo de **Pantallas Amigas** podem veure la importància de configurar els nostres mòbils de forma conscient i segura:

<https://www.youtube.com/watch?v=G1kEUPQjJfo>

(Font: Pantallas Amigas)

Saps que encara que tu no dones dades personals el teu navegador guarda molta informació sobre tu?

Independentment del navegador que utilitzes, cal que adoptes una sèrie de mesures per a minimitzar els riscos a què t'exposes quan l'utilitzes per a navegar per Internet.

Recomanacions de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades:

- Mantén el navegador actualitzat a l'última versió.
- Tria complements i plugins de confiança, descarrega'ls només de llocs coneguts i amb bona reputació, com són les pàgines oficials dels navegadors.
- Instal·la un verificador de pàgines web, normalment proporcionat pels principals antivirus.
- Revisa les opcions de configuració del navegador i habilita aquelles que consideres més interessants per a protegir la privacitat i mantindre't més segur.
- Esborra l'historial de navegació quan no ho necessites.
- Elimina les *cookies*, eixos fitxers xicotets que guarden informació dels llocs que visites.
- Utilitza un gestor de contrasenyes per a emmagatzemar i custodiar les claus d'accés i evitar així utilitzar els navegadors com a gestors de contrasenyes.
- Tanca sempre la sessió quan isques d'una pàgina en la qual t'hages autenticat amb usuari i contrasenya. Amb esta acció evites que, si una persona utilitza el

teu ordinador o el teu dispositiu mòbil, puga accedir a la teua informació personal utilitzant la sessió que has deixat oberta.

Coneixeu algú a qui li hagen robat la clau d'accés al Messenger, a Tuenti o a una altra pàgina web?

En la web de l'**Agència Espanyola de Protecció de Dades** trobem diversos vídeos sobre com pots protegir les dades en Internet.

<https://www.aepd.es/videos/index.html> (Font: Agencia Española de Protección de Datos)

En l'enllaç següent podem consultar alguns vídeos sobre la configuració de privacitat en les xarxes socials i la missatgeria instantània al web "Tú decides en Internet", creats per l'**Agència Espanyola de Protecció de Dades**.

<http://www.tudecideseninternet.es/agpd1/videos/configuracion-de-la-privacidad-en-las-rrss-y-mensajeria-instantanea.html> (Font: Agencia Española de Protección de Datos)

Ací teniu una proposta lúdica amb la finalitat de treballar la configuració privacitat en algunes xarxes socials. Desenvolupat per **Pantallas Amigas**:

<http://www.simuladordeprivacidad.com/> (Fuente: Pantallas Amigas)

En la **web infantil de la Policia Nacional** trobem alguns consells sobre les xarxes socials.

https://www.policia.es/juegos/consejos_internet.php (Font: Direcció General de la Policia)

Treball en equip

Siguem responsables

Decàleg de l'ús responsable

El nostre decàleg en imatges

Per a esta segona part, l'alumnat treballarà en grups de 4 o 5 alumnes. Convé que els equips siguin heterogenis, a fi que tots hi puguin aportar el seu granet d'arena i aprenguen a treballar en equip escoltant i valorant les aportacions dels companys.

La tasca final de la proposta consisteix en la realització d'un decàleg d'ús de xarxes socials. Cada una de les recomanacions del decàleg aniran acompanyades d'un vídeo breu que l'alumnat gravarà amb la finalitat de fer-ho més visual i comprensible per a tots.

1 → **Siguem responsables**

El vídeo que es proposa per a visualitzar és un experiment fet per **UNICEF**. En el vídeo s'entrevista alguns alumnes de forma individual i per a fer-ho l'entrevistadora ha exposat informació que ells i elles han penjat de forma pública en les seues xarxes socials.

Vídeo per a l'alumnat: <https://www.youtube.com/watch?v=WqBl2zyXI7g>

Vídeo de Ràdio Televisió Espanyola per al docent. Una miqueta més llarg: <http://www.rtve.es/alcanta/videos/telediario/no-seas-estrella-campana-unicef-para-alertar-ninos-usan-redes-sociales/4473897/> (Font: Radio Televisió Espanyola)

Finalment, se'ls proposen algunes preguntes per a reflexionar en grup reduït i compartir amb la resta de la classe. Pot resultar interessant que cada un dels grups de treball apunte en un full les conclusions o reflexions que han fet. Per a fer-ho podem crear la figura del secretari, encarregat de prendre nota dels consensos a què arribe el grup. També pot haver-hi un portaveu que siga qui compartisca esta informació amb la resta de grups. Estes xicotetes responsabilitats se les poden repartir entre ells o ser assignades pel professor, i així es permet implicar l'alumnat o reforçar l'autoestima d'algun alumne o alumna concret confiant-li la tasca.

- Alguna vegada heu vist publicar informació que vos haja cridat l'atenció? Per què?
- Has publicat alguna vegada informació personal en les xarxes?
- Què creus que apareix si busquem el teu nom en Google?

2 → **Decàleg de l'ús responsable**

Ara ha arribat el moment de pensar entre tots un senzill decàleg de recomanacions per a fer un ús segur de les xarxes socials.

Per a elaborar-lo, en grups de 4 o 5 alumnes consensueu 10 recomanacions que se vos ocrreguen.

Una vegada arreplegades les propostes dels diferents grups poseu-les en comú i feu un decàleg entre tots.

Algunes idees que poden ser útils:

- Decàleg de recomanacions de bones pràctiques en xarxes socials del Centre Criptològic Nacional.
<http://www.tudecideseninternet.es/agpd1/images/articulos/pdfs/DecalogoSeguridadRRSS.pdf> (Font: Agencia Española de Protección de Datos)
- Consells per a protegir la intimitat en xarxes socials del **Centre de Seguretat TIC de la Comunitat Valenciana**
<http://www.csirtcv.gva.es/html/es/news/1057/> (Font: Centre de Seguretat TIC de la Comunitat Valenciana)

3

El nostre decàleg en imatges

Ha arribat el moment de gravar els nostres vídeos per al decàleg.

Per a dur-ho a terme necessitareu:

- Una càmera de vídeo o un mòbil per a gravar.
- Un escenari: Penseu en quin lloc haureu de gravar: la classe, el pati, la sala d'ordinadors... Necessiteu algun objecte o decorat especial?
- Actors: Qui actuarà?
- Tècnics: Necessitareu una persona que grave, algú que dirigeixca i recorde el guió que heu fet. Un tècnic d'efectes especials si fa falta una llum especial o algun so.

L'activitat final plantejada es pot dur a terme de forma senzilla, gravant en una sola presa els curts i visualitzant-los a l'aula.

També es pot fer implicant altres àrees en el procés, fent un treball més complex i integrant continguts diversos. Per exemple:

- Àrees lingüístiques: Crear el guió, els diàlegs...
- Expressió plàstica: Crear decorats, fer un *storyboard* representant les diferents escenes, treballar els plans de gravació, fer el muntatge de vídeo mitjançant un recurs digital...
- Música: Triar o crear la música per a la gravació.
- Matemàtiques: Mesurar els temps i els materials.

Les gravacions i el decàleg poden servir com a material de difusió dins del recinte escolar però també per a les famílies, o per a penjar-ho al blog de la classe o de l'escola.